

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายระหว่างชนชาติต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อการติดต่อสื่อสารและการถ่ายทอดความรู้ความคิดทางการศึกษาวิชาการต่าง ๆ ธุรกิจและการต่างประเทศ จำนวนประชาชนที่พูดภาษาอังกฤษนั้น เอฟ จี เฟรนช์ (F.G. French) กล่าวว่ามีมากกว่า ๒๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ คน และมีจำนวนผู้เรียนภาษานี้เพิ่มขึ้นทุกปี อีกประมาณปีละ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ คน โดยไม่รวมเด็กชาวอังกฤษและอเมริกัน สำหรับประเทศไทยนั้นภาษาอังกฤษมีบทบาทอย่างสำคัญทางการศึกษาในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศซึ่งได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง จุดประสงค์ของการเรียนภาษาอังกฤษในระยะเริ่มแรกนั้น เพื่อเตรียมคนซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยที่มีอภิสิทธิ์และมีโอกาสศึกษาที่จะไปศึกษาต่อในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการติดต่อ^๒ ครั้นมาปัจจุบันความจำเป็นที่ต้องติดต่อกับชาวต่างประเทศมีมากขึ้นและความจำเป็นที่ต้องก้าวให้ทันกับความเจริญของวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ จุดประสงค์หลักของการเรียนภาษาอังกฤษจึงมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารและใช้เป็น เครื่องมือแสวงหาความรู้และวิชาการต่าง ๆ ได้

F.G. French, The Teaching of English Abroad Part I: Aims and Methods (London : Oxford University Press, 1948), p. 1.

^๒ กานดา ณ ถลาง, วิธีสอนภาษาอังกฤษกับหลักจิตวิทยา (นครหลวง-กรุงเทพฯธนบุรี : ศูนย์ภาษาอังกฤษของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕), หน้า ๗.

การที่ผู้เรียนมีความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษได้นั้น ต้องมีทักษะทั้ง ๔ ประการ คือ ทักษะทางการฟัง พูด อ่านและเขียนควบคู่ไปกับความรู้ความสามารถทางองค์ประกอบทั้ง ๓ ของภาษาอันได้แก่ เสียง คำศัพท์และไวยากรณ์ เมื่อพิจารณาลักษณะการฝึกฝนทักษะทั้งสี่ ทักษะการฟังซึ่งนับเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของการเรียนรู้ภาษา ก่อให้เกิดพัฒนาการของทักษะอื่นต่อเนื่องกันไป ทั้งเป็นทักษะที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารทางภาษาพูด รับความคิด ความรู้สึกที่ถ่ายทอดจากการสื่อสารนั้น คุณจะได้รับความสนใจและการส่งเสริมอย่างมากแทบทุกระดับชั้นที่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การฝึกฝนทักษะการฟังภาษาอังกฤษเท่าที่กระทำอยู่บ้าง นับว่าอยู่ในระดับเบื้องต้น คือ

ระดับการจำ (Recognition) เท่านั้น มิได้มีการพัฒนาทักษะขั้นสูงระดับความเข้าใจ (Aural Comprehension) นักเรียนไทยจึงมีทักษะการฟังเพียงแค่ว่าจำแยกแยะเสียงที่ได้ยินได้แต่ไม่สามารถเข้าใจความหมายของข้อความภาษาอังกฤษที่ได้ยินได้ทันที

โอกาสที่ผู้เรียนได้ฟังภาษาอังกฤษนั้นมีอยู่น้อย ผู้เรียนมีโอกาสฟังภาษาอังกฤษจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑. คำทับศัพท์ (Cognates) ซึ่งแทรกในการสนทนาและการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ คำทับศัพท์ทางวิชาการ ศัพท์เฉพาะสาขา ศัพท์ทางการกีฬา เกมส์ ชื่อยานยนต์สินค้า ชื่อสถานที่ บุคคล เป็นต้น

๒. การโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ที่ใช้เสียงภาษาอังกฤษ

๓. เพลงภาษาอังกฤษ

๔. รายการภาษาอังกฤษทางวิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนรายการบันเทิงต่าง ๆ

๕. ภาพยนตร์เสียงภาษาอังกฤษในลักษณะข่าว สารคดี และการบันเทิง

๖. คำสอน แบบฝึกภาษาในชั้นเรียนของโรงเรียน สถาบันสอนภาษา วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในลักษณะของคำอธิบายและการบรรยายของผู้สอน หรือแผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง ซึ่งจัดเป็นบทสนทนา การฝึกฝน (Drill) เพลง กลอน นิทาน การเล่นเกมและการเขียนตามคำบอก (Dictation) เป็นต้น

๗. การพบปะสนทนากับชาวต่างประเทศผู้เป็นเจ้าของภาษา หรือชาวต่างประเทศซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการติดต่อสื่อสาร

ดังนั้น จึงน่าจะทำการวิจัยว่า ผู้เรียนมีสมรรถนะ (Proficiency) ทางกา
 ฟังภาษาอังกฤษเพียงไรจากสภาพการดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนระดับมัธยม
 ศึกษาตอนปลายซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับนี้แล้ว ส่วนหนึ่งมุ่งศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 บางส่วนของผู้เรียนเข้าศึกษาทางวิชาชีพ และอีกส่วนหนึ่งออกมาประกอบอาชีพ บุคคลเหล่านี้
 นี้มีสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษเพียงพอต่อการติดต่อสื่อสารและการแสวงหาความรู้
 เพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของตนหรือไม่ สมควรที่ผู้สอน
 และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาจะใคร่ปรับปรุงและส่งเสริมการฝึกฝนทักษะการฟังเพื่อประ
 โยชน์ของผู้เรียนเพียงไร กอปรกับความจำเป็นที่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการวัดผลของระ
 ดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งทางโรงเรียนต้องดำเนินการวัดผลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
 ๕ เองโดยร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนแผนการ จัดการวัดผลประจำปีโดยกระทรวงศึกษาธิการ
 จึงต้องมีเครื่องมือมาตรฐานในการวัดความรู้ความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็น
 แนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลภาษาอังกฤษในโรงเรียนให้โดยมาตรฐาน
 ยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษที่มาตรฐาน
 ฐานสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยทดสอบกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔
 และ ๕ ในปัจจุบัน ซึ่งต่อไปเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนในระบบ ๖:๓:๓ ตามการศึกษา
 แผนใหม่ครบถ้วนแล้ว แบบทดสอบสมรรถนะฉบับนี้จะใช้วัดผลนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
 ปลายได้ทั้ง ๓ ชั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อสำรวจวิธีการและเนื้อหาที่เป็นพื้นฐานและองค์ประกอบในการสร้าง
 แบบทดสอบสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษและเลือกวิธีการและเนื้อหาที่เหมาะสม
๒. เพื่อสร้างแบบทดสอบสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕
๓. เพื่อให้มีแบบทดสอบซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานในการวัดความก้าวหน้าของผลการ
 ศึกษาจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป็นแนวทางในการหาเกณฑ์ปกติวิสัย (Norm)

ของระดับสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕

๔. เพื่อใหญ่ที่เกี่ยวของทางการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕ ทราบวัตถุประสงค์ และเกณฑ์การ สร้างแบบทดสอบสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษ

สมมติฐานของการวิจัย

๑. แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕

๒. ผู้เรียนที่อยู่ในชั้นเรียนต่างกันจะมีสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษไม่เท่ากัน

ประโยชน์ที่จะได้จากกรวิจัย

๑. เป็นแนวทางในการศึกษาเนื้อหาของการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

๒. เป็นแนวทางแก่ครูในการวัดความก้าวหน้าของผลการ เรียนจากวัตถุประสงค์

เชิงพฤติกรรม

๓. เป็นแนวทางให้ครู โรงเรียนและศึกษานิเทศก์ใช้เป็นเครื่องมือมาตรฐานเพื่อวัดผลการเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟังในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕

๔. เป็นแนวทางให้ครู โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ได้ใช้แบบทดสอบนี้ในการหาเกณฑ์ปกติวิสัยของระดับสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕ ตามระดับชั้น หรือระดับอายุ และ

๕. เป็นแนวทางในการศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษในระดับชั้นอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการวิจัยนั้น ในการทดลองครั้งที่ ๑ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และ ๕ ของโรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑,๐๐๕ คน และกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งที่ ๒ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕ ของโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๐๕ คน ทั้งนี้ไม่จำกัดเพศสถานะทางเศรษฐกิจ โปรแกรมการเรียนเฉพาะสาขาและวิธีสอนของครู

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยนี้อาจไม่สมบูรณ์เนื่องจากอาจมีสภาพการดำเนินงานที่เข้ามามีอิทธิพลในขณะทำการทดสอบ เป็นต้นว่า ความตื่นเต้น ความกังวลใจ ความเหนื่อยล้า ความเกียจคร้าน ความไม่สบายของนักเรียน หรือเสียงรบกวนจากภายนอกขณะทำการทดสอบซึ่งอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนเมื่อนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การฟัง หมายถึง การได้ยินด้วยความเข้าใจ

สมรรถนะ หมายถึง ความเชี่ยวชาญ ความสามารถ การมีทักษะอย่างคล่องแคล่ว

แบบสอบ หมายถึง แบบทดสอบสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดสมรรถนะทางการฟังภาษาอังกฤษโดยมีขอบเขตของเนื้อหากว้างขวางตามลักษณะของการติดต่อสื่อสาร และการถ่ายทอดวิทยากรโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ เน้นทักษะการฟังระดับความเข้าใจ มีมโนทัศน์ (Concept) และการสร้างบริบท (Contextualizing) เป็นหลักสำคัญของการสร้างแบบทดสอบ มโนทัศน์ที่กำหนดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมและการติดต่อสื่อสาร

มโนทัศน์ (Concept) หมายถึง ความคิดความเข้าใจที่มีต่อสิ่งหนึ่ง

มโนทัศน์ระดับง่าย (Easy Concept) หมายถึง ลักษณะความคิดความเข้าใจอย่างง่าย ไม่ซับซ้อนต่อสิ่งหนึ่ง

มโนทัศน์ระดับปานกลาง (Intermediate Concept) หมายถึง ลักษณะความคิดความเข้าใจที่ซับซ้อนขึ้นต่อสิ่งหนึ่ง

มโนทัศน์ระดับยาก (Difficult Concept) หมายถึง ลักษณะความคิดความเข้าใจที่สลับซับซ้อนหลายประการต่อสิ่งหนึ่ง

บริบท (Context) หมายถึง ข้อความที่สร้างขึ้นมาประกอบมโนทัศน์ที่กำหนด เพื่อจำลองเป็นสถานการณ์

เนื้อหา (Content) หมายถึง ส่วนที่ประกอบขึ้นเป็นแบบทดสอบ ได้แก่ เรื่องราวและบริบทซึ่งสร้างโดยมีมโนทัศน์เป็นแกน

ทักษะการฟังระดับการจำ (Recognition) หมายถึง ทักษะการฟังระดับที่ผู้ฟังรู้จักแยกแยะเสียงที่ได้ยินว่าแตกต่างจากเสียงอื่นอย่างไร

ทักษะการฟังระดับความเข้าใจ (Aural Comprehension) หมายถึง ทักษะการฟังที่ผู้ฟังเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยินทันที

ความเที่ยงของแบบทดสอบ (Reliability) หมายความว่า แบบทดสอบนั้นมีความแน่นอนในการวัด สามารถรักษาตำแหน่งของผู้ทดสอบได้ไม่ว่าจะทำการทดสอบกี่ครั้ง แบบทดสอบที่ดีต้องมีค่าความเที่ยงสูง

ความตรงของแบบทดสอบ (Validity) หมายความว่า แบบทดสอบนั้นสามารถวัดผลได้ตรงตามที่ตั้งความมุ่งหมายไว้

ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕ หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ๔ และ ๕ ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้โดยไม่จำกัดเพศ ภาวะทางเศรษฐกิจ และโปรแกรมการเรียนเฉพาะสาขา